

LLETRES

Perec, narrador

Pol Costa

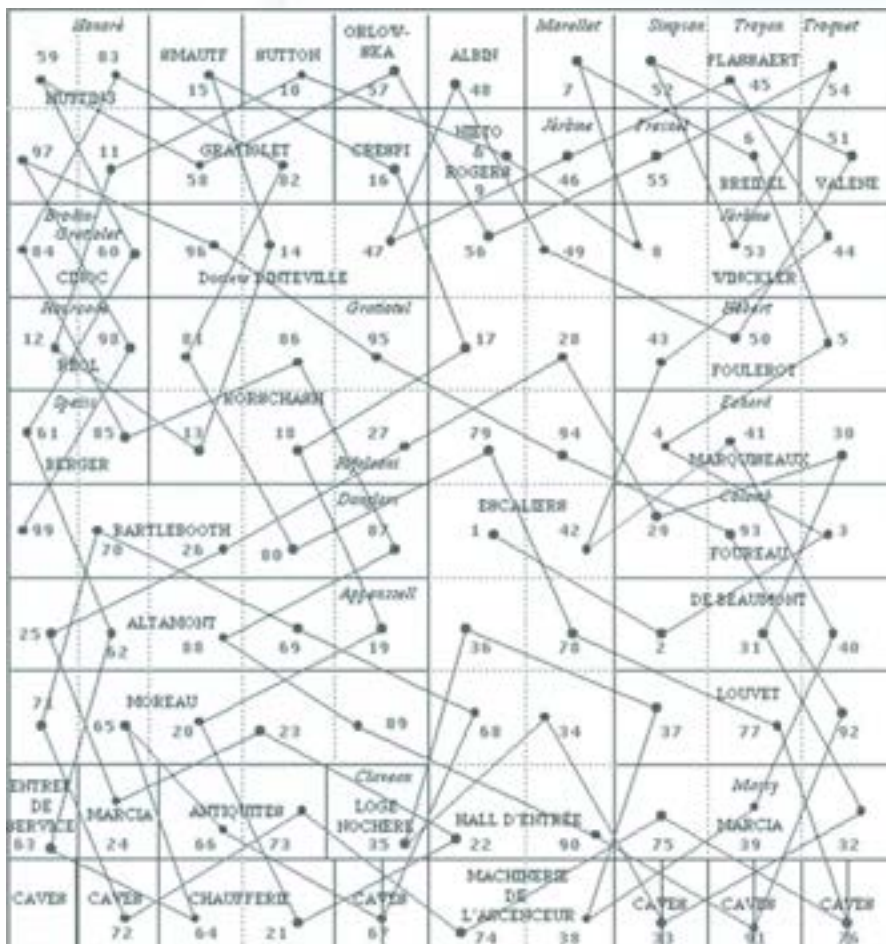
Ara fa 25 anys, el 1978, es publicava a París *La vida, manual d'ús* (*Novel·les*), del narrador francès Georges Perec, que s'està convertint, si és que encara no ho és, en un d'aquells "clàssics contemporanis" que guanyen cada dia més adeptes. L'obra de Perec, mort a París als 46 anys, on havia nascut, és alhora la continuació d'una tradició literària que havia començat amb Raymond Queneau i una mirada nova, diferent, part integrant de l'Oulipo, el taller de literatura potencial (*Ouvroir de Littérature POtentielle*), que van fundar el 1960 una colla d'escriptors dels quals almenys tres ja formen part del llegat literari del segle XX: Calvino, Queneau i Perec.

Les fotografies de Georges Perec mostren un home barbut, amb els cabells llargs i arrissats, de vegades fumant, d'altres somrient, però gairebé sempre amb una mirada a mig camí entre la provocació i la ironia. Una ironia que és, segurament, un dels denominadors comuns de la seva obra, on el joc, l'originalitat i l'afany de sorprendre el lector són constants. Perec, com els seus contemporanis *oulipians*, va fer de l'obligació formal (allò que els francesos en diuen *la contrainte*) un dels motors de la seva manera d'escriure. Les imposicions formals poden ser de molts tipus: obligació d'incloure en un text un nombre determinat de paraules, de temes o d'objectes (Perec era un entusiasta de les llistes i els inventaris), obligacions de tipus lèxic o sintàctic, o principis d'escriptura basats en principis matemàtics. *La disparition* (la novel·la on no apareix ni una sola vegada la lletra e, la vocal que més s'utilitza en francès) és potser l'expressió extrema d'aquesta voluntat de forçar les pròpies capacitats literàries. Només per aquesta novel·la Perec ja haurà aconseguit formar part del annals de tota mena de societats enigmàtiques.

Però Perec és també, i sobretot, un narrador. *La vida, manual d'ús* és la història, en 99 capítols, de la vida d'un edifici parisenc. Un plànol al final del llibre detalla cada habitació i fa una relació dels seus habitants. El projecte de Perec, tal com ell mateix el va definir, consistia a imaginar un edifici sense façana, on es poguessin veure simultàniament tots els pisos i descriure tot el què hi passa. El resultat (*les novel·les* del subtítol) és un compendi d'històries entrecruades, des de "La història del diplomata suec", Sven Ericsson, que es venja de la mort del seu fill, ofegat a la banyera a mans d'una noia *au-pair* fins a "La història de l'oficial que va abandonar la seva patrulla", on un desertor de la guerra de Corea es guanya la vida fent de Mefisto per espantar milionaris ingenus i acaba assassinant el seu criat fillipí.

D'entre totes les històries de *La vida, manual d'ús* (com a mínim 107, llistades al final del llibre), una sobresurt per sobre les altres, la de Percival Bartelbooth, "l'ho-

me que pintava aquarel·les per convertir-les en puzzles". Bartlebooth, home taciturn i immensament ric, decideix dedicar la seva vida a un projecte insòlit: pintar 500 aquarel·les, convertir-les en puzzle i després destruir-les. La vida de Bartlebooth és, ens diu l'autor, la història d'un home que decideix substituir una vida sense objectiu per "una certa idea de la perfecció". Perc, potser menys ambiciós però molt més humà, converteix *La vida, manual d'ús* en una certa d'idea del segle XX, catàleg improbable d'objectes estrafolaris, de personatges sorprenents i de móns calidoscòpics. *La vida, manual d'ús* demostra que Perc és capaç, malgrat, o més ben dit, gràcies a les obligacions formals que s'havia imposat, de construir un món propi, ric, gairebé inacabable, una aproximació a la vida i a tot allò que la fa banal i, alhora, apassionant.

La vida, manual d'ús. Novel·les.
Traducció de Annie Bats i Ramon Lladó. Edicions Proa, 1998.

Una novel·la plena d'enigmes. Per escriure *La vida, manual d'ús*, Perc va dibuixar el plànol d'un edifici imaginari, que amaga un tauler de 10 x 10 caselles. Cada capítol (els números vermells) fa referència a un dels espais de l'edifici (delimitats per les línies contínues). Els 99 capítols de la novel·la estan ordenats seguint un problema d'escacs, que consisteix a fer avançar el cavall sense passar dues vegades per la mateixa casella.

**JOIERIA
SENSERRICH**
de Teresa Senserrich
CASA FUNDADA EN 1882

Sant Quirze, 17 • Tel. 93 725 75 96
08201 SABADELL

**JA COMERCIAL
ALEMANY**

CENTRE DE JARDINERIA,
AGRICULTURA i FORESTAL
Tallers i serveis postvenda

Ctra. Barcelona, 22-26
Tel. 93 725 63 95
SABADELL

Interiors
"tot un estil"

MOBLE DISSENY
I DECORACIÓ

Sant Cugat, 11 - SABADELL